

Dosarul nr. 2ra-242/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Gîrleanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Mihaila, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ivan Guci și Victoria Guci

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Organizației de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ivan Guci și Victoriei Guci cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Organizația de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată, casată hotărârea din 2 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 26 iunie 2019, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Guci și Victoriei Guci cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

În motivarea acțiunii a invocat că în baza contractului de împrumut cu dobândă nr. GU/16/J293 din 25 octombrie 2016, ÎCS „Express Leasing” SRL i-a acordat lui Ivan Guci un împrumut în sumă de 4 188,15 dolari SUA, cu termen de rambursare până la data de 25 octombrie 2022.

A comunicat că valoarea totală a împrumutului cu dobândă nr. GU/16/J293 din 25 octombrie 2016 constituia suma de 7 318,43 de dolari SUA, care urma a fi restituită în 72 de rate lunare a câte 97,62 de dolari SUA, în termenii indicați în graficul de achitare.

A relevat că în vederea asigurării rambursării împrumutului acordat, a dobânzilor și a altor plăți aferente, pârâtul a constituit gajul asupra bunului mobil, conform contractului de gaj al bunurilor mobile nr. GU/16/J293 din 25 octombrie 2016, după cum urmează: autoturismul Renault model Laguna, motor XXXXX,

caroseria XXXXX, n/î XXXXX, anul fabricării 2009, în valoarea de gaj de 4 188,15 de dolari SUA.

Conform contractului de fidejusiune nr. 5075/2006/GUC/GUC din 25 octombrie 2016, încheiat cu Victoria Guci, ultima și-a asumat obligația de a achita integral datoriile pârâtului față de ÎCS „Express Leasing” SRL în cazul neexecutării la timp a obligațiilor de plată conform contractului de împrumut cu dobândă nr. GU/16/J293 din 25 octombrie 2016.

A indicat că pârâtul a încălcat condițiile contractului de împrumut cu dobândă, fapt ce a permis ÎCS „Express Leasing” SRL să inițieze procedura de exercitare silită a obligațiilor, urmărind bunurile gajate.

Astfel, prin hotărârea din 17 octombrie 2017 a Judecătoriei Cahul, a fost dispusă transmiterea silită de la Ivan Guci în posesiunea ÎCS „Express Leasing” SRL, pentru vânzare de către aceasta sau de către o persoană împuternicită, în scopul acoperirii datoriilor apărute în baza contractului de împrumut cu dobândă, a bunurilor grevate cu gaj: automobilul Renault model Laguna, motor XXXXX, caroseria XXXXX, n/î XXXXX, anul fabricării 2009, în valoarea de gaj de 4 188,15 de dolari SUA, împreună cu setul de chei și certificatul de înmatriculare.

La 12 februarie 2018, autoturismul menționat a fost transmis în posesia ÎCS „Express Leasing” SRL, cu defecțiunile menționate în procesul-verbal nr. 011-326/2018 și în fișa de diagnosticare din 14 februarie 2018, executată de SRL „Teraru”.

A susținut că în scopul comercializării autoturismului, ÎCS „Express Leasing” SRL a comandat evaluarea acestuia pentru stabilirea prețului real de piață. În baza raportului de evaluare nr. 016/E/18 din 14 martie 2018 efectuat de SRL „Elitexpert Group”, a fost stabilită valoarea de piață a autoturismului Renault Laguna în sumă de 88 000 de lei.

A evidențiat că în procesul de executare silită a gajului, ÎCS „Express Leasing” SRL a suportat cheltuieli suplimentare aferente vânzării automobilului în mărime de 11 440,55 de lei.

La 13 martie 2018, au fost achitate parțial cheltuielile cu privire la exercitarea dreptului de gaj în mărime de 216,70 de lei, rămânând neacoperită suma de 11 223,75 de lei.

A menționat că potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 11 martie 2019 nr. 11/2019/MAR/EXP, autoturismul a fost înstrăinat unei persoane terțe la prețul de 82 000 de lei. Din suma de vânzare de 82 000 de lei, au fost stinse mai întâi cheltuielile suplimentare rezultate din exercitarea gajului în mărime de 11 223,75 de lei și au rămas 70 776,25 de lei, ce constituie echivalentul a sumei de 4 129,11 de dolari SUA.

A subliniat că la situația din 11 martie 2019, Ivan Guci înregistra datorii pe contractul de împrumut cu dobândă din 25 octombrie 2016 în mărime de 8 241,67 de dolari SUA, dintre care: datorii restante – 2 214,12 de dolari SUA, penalități de întârziere – 1 732,58 de dolari SUA, rate declarate scadente – 3 742,67 de dolari SUA.

A comunicat că din datoria totală de 8 241,67 de dolari SUA, cu suma rămasă după vânzare de 4 129,11 de dolari SUA, au fost stinse: penalități de întârziere – 1 732,58 de dolari SUA, datorii restante – 2 214,12 de dolari SUA, parțial rate

declarate scadente – 182,41 de dolari SUA, rămânând neachitată suma de 3 559,92 de dolari SUA cu titlu de rate declarate scadente.

La 26 martie 2019, prin reclamația nr. 1658, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a solicitat pârâților achitarea datoriilor restante formate în baza contractului de împrumut cu dobândă din 25 octombrie 2016, la care aceștia nu au reacționat.

Și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 166-168, 243, 243 CPC, art. 667, 754, 757, 764, 765, 769, 774, 858, 901, 942 alin. (4), 1248, 796-816, 1628, 1633, 1637, 1640 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la Ivan Guci și Victoria Guci în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a datoriei restantă în sumă de 3 705,73 de dolari SUA și compensarea taxei de stat în sumă de 2 026 de lei.

Prin hotărârea din 2 martie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Întru argumentarea soluției adoptate, prima instanță a învederat că din momentul executării dreptului de gaj, reclamantul nu mai era în drept să calculeze careva sume suplimentare cu titlu de penalități de întârziere. Or, având în vedere că valoarea de gaj a fost stabilită de către părți în mărime de 4 188,15 dolari SUA, pârâtul avea certitudinea că suma ce va fi obținută prin comercializarea bunului va stinge datoria și, prin urmare, întârzierea pentru perioada 7 septembrie 2018 – 11 martie 2019 nu-i este imputabilă.

A relevat instanța că la înaintarea acțiunii în Judecătoria Cahul, prin care s-a solicitat transmiterea bunului gajat, deja era strict determinată suma datorată de către pârât, care urma să includă atât datoria restantă la momentul înaintării acțiunii, cât și ratele rămase care urmau a fi achitate.

Prin urmare, din suma vânzării bunului gajat, urma a fi stinsă suma datorată la momentul înaintării acțiunii în Judecătoria Cahul și cheltuielile aferente și doar în cazul dat, dacă din suma vânzării bunului nu era stinsă datoria, urma a fi înaintată o acțiune pentru încasarea sumei care nu a putut fi stinsă, însă materialele cauzei atestă că pe parcursul întregii perioade nominalizate, pârâtului i-au fost calculate penalități, care au fost stinse în primul rând din suma vânzării bunului.

De asemenea, instanța a statuat faptul că, în acțiune reclamantul a indicat că din suma vânzării bunului gajat, pe lângă penalitatea de 1 732,58 de dolari SUA, a fost stinsă și datoria de 2 214,12 de dolari SUA, și parțial ratele scadente de 3 742,33 de dolari SUA, însă nici reprezentantul reclamantului nu a putut explica și nici în actul de verificare nu a fost indicat din ce este compusă datoria de 2 214,12 dolari și pe ce perioadă a fost formată aceasta, precum și nici nu a putut fi apreciat pe ce perioadă s-a solicitat suma ratelor scadente și componența acestora.

Prin decizia din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă.

Au fost încasate în mod solidar din contul lui Ivan Guci și Victoriei Guci în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL suma de 3 705,73 de dolari SUA cu titlu de datorie restantă de plată conform contractului de împrumut, suma de 2 026 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat

în prima instanță și suma de 1 519,50 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel.

La baza raționamentelor sale, instanța de apel a reținut că concluzia primei instanțe este eronată și a rezultat din neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată, precum și aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată.

Instanța de apel a stabilit că din datoria totală de 8 241,67 de dolari SUA, după vânzarea automobilului gajat, a fost stinsă suma de 4 129,11 dolari SUA, prin urmare, restanța spre achitare constituie suma de 3 705,73 de dolari SUA, ce constă din rate declarate scadente.

Astfel, prin prisma art. 769 Cod civil (în vigoare din 1 martie 2019), apelantul este îndreptățit să solicite încasarea sumei de 3 705,73 de dolari SUA, care nu a fost acoperită prin vinderea bunului gajat.

Subsidiar, instanța de apel a remarcat și faptul că debitorul Ivan Guci a achitat doar patru plăți lunare ale contractului de împrumut cu dobândă și anume datoria acestuia la momentul transmiterii bunului gajat și la momentul vânzării bunului gajat a constituit motivul principal din care nu a fost acoperită această datorie cu produsul vânzării bunului gajat.

Mai mult decât atât, conform raportului de evaluare, bunul gajat se afla într-o stare nesatisfăcătoare, fapt ce a dus la neacoperirea integrală a sumei datorate de către Ivan Guci și fidejutorul Victoria Guci.

La 22 decembrie 2020, Ivan Guci și Victoria Guci au declarat recurs împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului au invocat faptul că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, având în vedere prevederile art. 942 alin. (4) Cod civil (în vigoare din 1 martie 2019).

Au menționat că intimatul a solicitat și a obținut de la dâșșii atât penalitatea contractuală (1 732,58 de dolari SUA), cât și dobânda legală de întârziere (145,81 de dolari SUA), fapt ce contravine expres art. 942 alin. (4) Cod civil (în vigoare din 1 martie 2019).

Din conținutul anexei nr. 1 la contractul de împrumut din 25 octombrie 2016 nr. GU/16/J293 și actului de verificare a datoriilor, rezultă că intimatul a calculat penalități din dobânzi de întârziere și dobânzi, precum și dobânzi de întârzieri din dobânzi, fapt inadmisibil conform art. 943 alin. (1) Cod civil (în vigoare din 1 martie 2019).

Au evidențiat că calculele prezentate de către OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL sunt contradictorii și nu pot confirma în mod cert și univoc cuantumul creanței și modalitatea de calcul al acesteia.

Totodată, din cuprinsul deciziei instanței de apel nu rezultă că aceasta ar fi calculat sau verificat sumele sau calculele, ceea ce confirmă că instanța de apel nu a examinat multiaspectual cauza dedusă judecății, limitându-se și încrezându-se în justetea calculelor prezentate de către OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL.

Mai mult, potrivit pct. 2.2.b. din contractul de fidejusiune nr. 5075/2016/GUC/GUC, creditorul gajist s-a obligat să anunțe fidejutorul despre

neexecutarea obligațiilor debitorului, iar din cuprinsul dosarului o astfel de dovadă nu rezultă.

În astfel de circumstanțe, instanțele de judecată urmau să restituie sau să scoată de pe rol capătul de cerere față de fidejutorul Victoria Guci, conform art. 170 sau art. 267 CPC, ca urmare a nerespectării procedurii de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară.

La 11 februarie 2021, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a depus referință la recursul declarat de Ivan Guci și Victoria Guci, solicitând declararea inadmisibilității acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 26 octombrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 192), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 22 decembrie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ivan Guci și Victoria Guci, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ivan Guci și Victoria Guci, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ivan Guci și Victoria Guci urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ivan Guci și Victoria Guci.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic